

Fjordtunnelen, drammensere og Sande-sokninger

Drammenserne trives i sin by, det er der de liker å være. Drammensere er ikke nomader, det er mitt inntrykk. Dette aksepteres ikke av alle. Et aktivt utvalg av politikere og ingeniører arbeider jo nå med en «Drammensere-til-Drøbak»-plan. De vil stimulere reisetangen og utvide den vanlige drammensers perspektiv. Tunnel eller bro skal bygges over Oslofjorden for en raske og mer effektiv inn- og utvandring til Drøbak.

Vi tenker oss fram til 1990-årene i Drammen. Herr og fru Evensen sitter og prater. «Du», sier han, «nå kjører vi en tur til Drøbak». «Men kjære deg, vi har da ingenting i Drøbak å gjøre», sier hun. «Jeg vet det», sier Evensen, «men tenk på all den tiden vi sparer — 25 minutter dit og 25 minutter tilbake, det blir 50 minutter spart. Det er verd å ta med seg». Fru Evensen aksepterer logikken. Det er som å gå på utsalg — man kjøper hva man ikke trenger og synes man tjener penger. Så også med spart tid — det er godt å ha litt ekstra, så de kjører til Drøbak.

Tilbake til nåtiden. En Sande-sokning tygger drøv på Aftenposten — han leser samme artikkel for tredje gang, et helsides oppslag om tunneler under Oslofjorden og konsekvensene for de tilstøtende områder. Han merker seg at Sande kommune ikke er nevnt, og han biter seg fast i følgende setning, «man har ennå ikke vurdert hvordan man skal ordne tilførselsveiene på begge sider av fjorden. . . »

Vil man altså først avgjøre om det

skal bli bro eller tunnel, og så avgjøre tilførselsveiene? Eller vil man ta stilling til én helhetsløsning?

En beslutning om hvor og hvordan kryssingen av Oslofjorden skal skje vil automatisk skyve foran seg et bestemt mønster for tilførselsveiene. Det er her Sande kommer inn i bildet. Sande-sokningen går til telefonen og ringer Vestfold Veikontor. Men nei, de vet ikke hva som kommer til å skje med tilførselsveiene. Det er det for tidlig å ta stilling til, blir det sagt.

Sande-sokninger har levd med E 18 i mange år og vet av dyrekjøpt erfaring at store veiprosjekter er det alltid for tidlig å si noe om inntil det en vakker dag er for sent.

Han tar for seg avisen igjen og ser på alternativene bro eller tunnel. Broen fra Hurumlandet er tegnet inn slik at den lander i Svelvik. En prikket linje antyder motorvei rett vest til Sande sentrum, braser seg vei gjennom jomfruelig og dyrket mark, kutter Østbygda i Sande i to og knytter seg til E 18 og gjør slutt på Sande som bygd.

Med litt velvilje kan man se positive sider ved en motorvei i 15 km gjennom skogområder. Den vil skremme millioner av barkbiller på flukt og gjøre dem hjem- og brødløse for alle tider. Ingen barkbilfamilie med respekt for seg selv vil bytte bort en god gammel gran mot et stykke asfalt.

Et annet eksempel er at år etter år har mennesker fra Sande i helg og fritid strevet og stavet seg fram gjennom dette ulendte terrenget på ski, med sekk på ryggen. Det slipper de nå. Heretter kan de, utstyrt med refleksbrikke, bevege seg trygt på stø, flat og fast asfalt.

Likevel er det tvilsomt om disse muntre utsikter vil oppveie for Sande-sokningene de dystre konsekvenser enda en motorvei vil få for bygda.

Men fremtiden byr på andre muligheter. Hvis tunnelgraverne vinner over brobyggerne, vil disse dukke opp av jorden et godt stykke sør for Svelvik eventuelt, tvers overfor Holmsbu, dersom morenen og geologien tillater det. Da vil Veidirektoratet fristes til å bruke vei 319 sør- og vestover langs kysten som tilførselsåre. Den må utbygges. Dermed blir Sande for alvor en innlandsbygd, avsperrert fra strand og sjø.

I de 7000 årene Sande har vært bebodd, har forfedre og formødre ruslet fritt opp og ned til strandkanten og skjøvet sin uthulte trestamme eller plastbåt på vannet. Tunneløsningen kunne knekke 7000 års tradisjon. De 36 sangsvanene som har svømt i Sandebukta vil måtte søke seg fredeligere områder.

Et tredje, og for alle Sande-sokninger triveligere alternativ, ville være en utvidet motorvei nordover på 319 fra Svelvik. Sarpinger, mossinger, Oslo-folk og drøbakere som krysser bro eller tunnel blir da ledet til den sørlige del av Drammen. Drammenserne er et herdet folkeferd når det gjelder trafikk. 10 000 biler fra eller til spiller vel ingen rolle for dem?

Igjen besøker vi familien Evensen i Drammen. Fru Evensen står i vinduet og sier til sin mann, «Du, det er tre store bulldozere og en hel masse folk i hagen vår, hva gjør de der?» «Å de», sier han, «de bygger bare en motorvei». «Å,» sier fru Evensen lettet, «bygger de bare en motorvei», og går og setter seg med

avisen igjen, mens herr Evensen fortsetter å strikke. De er moderne mennesker som har lært å tilpasse seg fremskrittene. Sande-sokningene har meget å lære av dem.

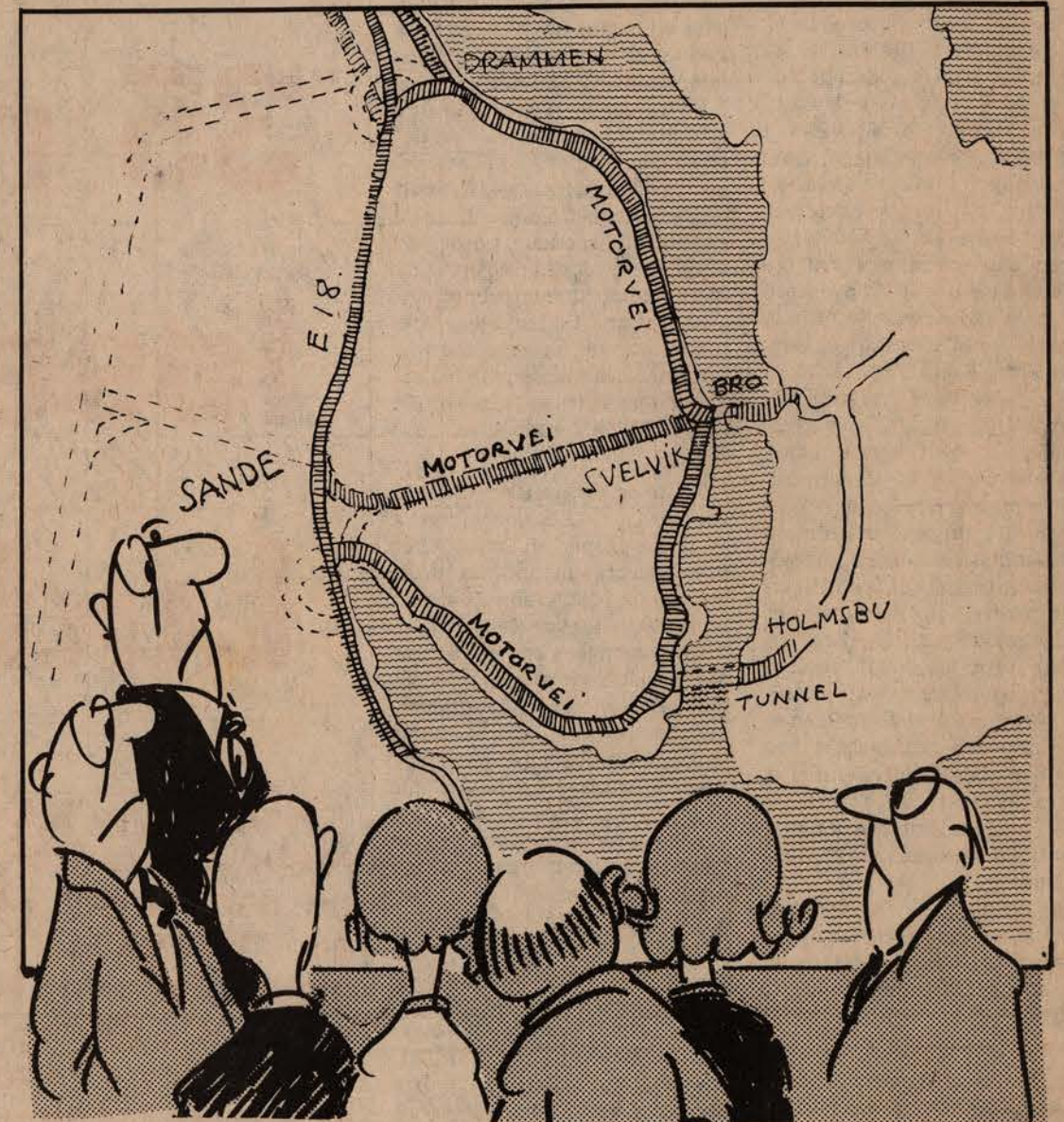
Her er det Svelvik-folket mister tålmodigheten og utbryter «Hva med oss?» Det spørsmålet har alle Sande-sokningers sympati og medfølelse.

Svelvik bør gå inn for både tunnel og bro. La oss tenke oss en massiv kolonne av forventningsfulle turister fra Akershus og Østfold på vei over broen til Svelvik. Der blir de møtt av et samlet kommunestyre som leder dem i puljer til byens museum. Det blir holdt foredrag om seilskutetiden og om Elias Kræmmer. Etter museet blir det fremvisning av en papirindustri, en moderne møbel-fabrikk, et sagbruk og en husholdningsmaskinfabrikk. En morsom og interessant dag. Etter fire—fem timer er sarpinger og mossinger så utmattet at de føler et intenst behov for å komme hjem og tenke over det hele på avstand. Da er det at turistsjefen viser dem tilbake over fjorden gjennom tunnelen.

Dette vil gjøre nye tilførselsveier unødige. Sande kommune gir gjerne idéer som dette videre til Svelvik uten vederlag.

Det går mot nyttår. Da skal Buskeruds utbyggingssjef og hans utvalg fortelle oss hvilke virkninger bro- eller tunnelprosjektet vil få på de tilstøtende områder. En konsekvensanalyse. Sande-sokninger ser fram til en plan som vil gjøre Sande kommune til en triveligere og mer miljøvennlig bygd i år 2000. For de vet at inspirerte planleggere løser aldri et problem ved å skape et annet.

Einar Engebretsen

Kommunestyret i Sande studerer alternative tilførselsveier.